

STRATEGIER FOR NÆRINGSUTVIKLINGSARBEIDET I SALANGEN

2005 – 2009 (rullert 2006)

”Overordnet målsetting for næringsutviklingsarbeidet i Salangen er at man skal legge til rette for, og bidra til et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv”.

Innledning/Bakgrunn:

I denne ”strategiplanen” forholder en seg mye til Astafjordområdet som begrep. Med dette forstås i denne sammenheng i hovedsak kommunene Salangen, Lavangen, Gratangen og Ibestad. Til dels må kommunene Bardu, Dyrøy og Skånland også innbefattes i begrepet Astafjordområdet og vår bruk av begrepet. Bakgrunn for en innfallsvinkel i forhold til Astafjordområdet er dels historisk/identitetsmessig, dels et naturlig arbeidsmarkedsområde og dels basert på næringsmessige og kommunale samhandlingsmønstre sett fra Salangen. I hovedsak baserer imidlertid nevnte innfallsvinkel seg på en vurdering av at det er strategisk riktig å ha ett regionalt utgangspunkt i forhold til næringsutvikling, og at nevnte regionforståelse også handler om å gjøre riktig valg av samarbeidspartnere.

Foruten at næringsutviklingsarbeidet i Salangen forholder seg til næringsaktørene og kommunene i Astafjordområdet er en avhengig av å ha en kontinuerlig og nær dialog med Troms Fylkeskommune og de årlige regionale utviklingsprogram (Handlingsprogram for regional utvikling forankret i Fylkesplanen for Troms) med de strategier og økonomiske virkemidler som fins her. I en naturlig forlengelse av dette er samhandling med Innovasjon Norge like nødvendig. Det bør også nevnes at Fylkeskommunens regionale utviklingsetat også er sekretariat for de såkalte RDA midlene (kompensasjon for bortfall av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift). Videre er selvsagt dialog med ulike nærings- og utviklingsmiljøer på bred basis nødvendig, likeså ulike næringsorganisasjoner på forskjellig plan. Dette er noen av de relasjoner og samarbeidspartnere det er viktig å forholde seg til i det arbeidet som gjøres lokalt i Salangen.

Videre bør en ha i mente at Salangen Kommune har forankret sitt reiselivsrelaterte arbeid eksternt gjennom det som nå er destinasjonsselskapet Troms Reiseliv AS, i tillegg til de lokale/regionale tiltak knyttet til aktører/attraksjoner.

I forhold til regionalt nærings samarbeid har en gjennom ”Astafjordprosjektet” (Havbruksnærings aktører og 6 kommuner) etablert en unik regional tredimensjonal kystsonenplan. Et unikt samarbeid – et unikt resultat, som vil danne grunnlag for fortsatt regionalt samarbeid innen utvikling og tilrettelegging for havbruksnærings. For øvrig er regionalt nærings samarbeid kanalisert gjennom det regionale næringsutviklingsprogrammet GNIST (Gnistrende Næringsutvikling I Indre Sør Troms), der næringslivet og de 4 kommunene har fått med Troms Fylkeskommune og banker til å finansiere et arbeid i forhold

til tiltak ovenfor nyetablering. Dette omfatter tiltak både i forhold til nettverks/kompetanse og tiltak ovenfor enkeltbedrifter/grupper bedrifter med overordnet målsetting å i større grad utnytte etablerings- og utviklingspotensialet i de 4 kommunene. I og med at GNIST nå er inne i sitt avsluttende år må en sikre at erfaringene/kompetansen utnyttes og utvikles videre.

Gjennom kommunens landbruksavdeling drives nødvendig og viktig tilrettelegging ovenfor næringsutøverne i forhold til jord-, skog- og øvrig relevant lovverk, arbeid forankret i forhold til jordbruksavtalen, samt veiledning ovenfor næringa i forhold til BU-midler og lignende. Nylig er også flere nye oppgaver/myndighetsområder relatert til utmarksressurser overført til kommunene og da administrativt hos landbruksavdelinga. Dette gjør landbruksavdelinga i kommunen til en viktig del av det næringsarbeid som skal drives framover. Det blir framover nødvendig å samordne arbeidet i landbruksavdelinga og det øvrige næringsarbeidet, både i Salangen og regionalt. Dette for å nyttiggjøre seg kompetanse og fagmiljø i område best mulig. Dette gjelder også i forhold til annen landbruksrelatert og næringsfaglig kompetanse i vårt område.

I 2002 etablerte kommunen og private næringsutviklingsselskapet NASA (NæringsArbeid i Salangen), Salangen AS, med ønske om å styrke næringsarbeidet i Salangen. Utgangspunktet var her at kommunen inngikk samarbeidsavtale med selskapet der en del næringsrelatert arbeid skulle ivaretas, videre skulle selskapet initiere og ta på seg utviklingsprosjekter som skulle bidra til en positiv næringsutvikling. Etter drøye tre års drift er selskapet godt innarbeidet, men det er nødvendig å sikre nødvendig forutsigbarhet mht ressursene som settes inn i arbeidet. Det innebærer at selskapet i samarbeid med kommunen v/ordfører mfl, næringsforening og aktører i og utenfor kommunen utgjør et viktig redskap i arbeidet med næringsutvikling i Salangen og Astafjordområdet forøvrig. Med bakgrunn i igangsatte initiativ er det ønskelig å omgjøre selskapet til "Astafjord Utvikling" og utvide selskapets arbeidsområder.

Gjennom eierskap i Bredbåndsfylket Troms AS har Salangen kommune sammen med fylkets øvrige kommuner og Troms Fylkeskommune bidratt til etablering av et fiberstamnett med ubegrenset overføringskapasitet i 2005. Dette åpner også for nye muligheter på innholdsida og plasserer fylket i tet i Norge mht bredbånd. I Salangen er også etablert trådløst lokalt aksessnett som dekker store deler av kommunen, et arbeid forankret i kommunens bredbåndstrategi vedtatt av kommunestyret. I ettertid har også Telenor etablert ett ADSL tilbud i deler av kommunen.

Det er svært viktig å legge til rette for ei utvikling og en framtidig bruk av Elvenes i en næringsssammenheng. Her vil overordnede samfunns-/næringsinteresser prioriteres framfor enkeltinteresse, mht mulige konfliktfelt. Mulighetene en overtagelse av Elvenes leir representerer, er viktig å utvikle i samarbeid med lokale og eksterne samarbeidspartnere på ulike områder, jfr vedtatte 3 årige prosjekt beskrevet og godkjent av kommunestyret. Dette innebærer satsing på "fyrtårnene" – militær/sivil samhandling, Luftsportsaktivitet, Politi/blålys aktiviteter, fritidsarrangement/aktiviteter. Videre tilrettelegging av infrastruktur/fasiliteter for å kunne lykkes med dette. Det vises for øvrig til grundig prosjektbeskrivelse av dette arbeidet.

Med ovenfor nevnte forhold i mente, er intensjonen at dette dokumentet skal kunne tjene som et godt grunnlag for gjennomføring av en offensiv næringsutviklingsstrategi for Salangen Kommune med en regional forankring i Astafjordområdet.

De utfordringer en ser framover i forhold til eksisterende og ny næringsvirksomhet krever at en gjør seg selv som samfunn i stand til å møte morgendagen med et mulighetsperspektiv som tilnæringsmåte. Det handler mye om å se de natur- og menneskebaserte ressursene en besitter i kommune/regionen, forstå hvordan de kan danne grunnlag for en positiv næringsutvikling og til slutt evne å omsette muligheter til resultater.

Innsatsområder:

1. Utvikling av naturressursbaserte næringer

- A.** Basert på det nasjonale fortrinn arbeidet med regional kystsonoplan (Astafjordprosjektet) har gitt, bidra til og initiere fortsatt fokus på samhandling mellom havbruksnæring og kommunene i regionen. Derigjennom gi grunnlag for fortsatt stabil vekst innen oppdrett av laks, og utvikling av nyetablert skjell dyrking, samt være åpen nye marine arter.
- B.** Bidra til i størst mulig grad å sikre dagens produksjonsvolum innen tradisjonell produksjon av melk og kjøtt. I samarbeid med jord- og skogbruksutøverne søke å utnytte muligheter innen nisjeproduksjon, småskalamat, økologisk og lokal mat for lokalt marked. Det må også legges til rette for at Skog og utmarksressurser i et langsiktig perspektiv gir ett større inntektsbidrag enn i dag.

Tiltak ifht. A:

- Regionalt samarbeid om ”miljøklassing” av lokaliteter
- Gjennom regionalt samarbeidet fokusere på mulighetene for, og iverksette tiltak for økt verdiskaping knyttet til videreforedling, salg, markedsføring, merkevarebygging og nye markeder.
- Bidra til etablering av struktur for mottak av skjell i Astafjordområdet

Tiltak ifht. B:

- Videreføre prosjekt ”tilskudd til melkekvoter”.
- Med bakgrunn i krav fra staten og større kommunal styring med statlige tilskudd til tiltak innen landbruket, utarbeide en landbruksplan for Salangen/regionen.
- Sterkere Koordinering/”Samling” av landbrukskompetansen i kommunen/regionen, slik at utviklingsarbeidet ifht. landbruksnæringa kan forsterkes.
- Initiativ til et småskala/lokal mat prosjekt (ev Astafjord mat)

- Bidra til at det framover er et best mulig utdanningstilbud ved Sjøvegan vg skole innen restaurant og matfag. Dette sees også i sammenheng med A.

2. Utvikling av Salangsverket Næringspark

- A. Forankring som regional infrastruktur gjennom økt transport/trafikk over kai og best mulig tilrettelegging for bruk av kaia
- B. Sikre lokalisering av det vesentligste av spesielt ny industrirelatert virksomhet i Astafjordområdet, gjennom identifisering av utviklingsmuligheter i forhold til eksisterende aktivitet/kompetanse på Salangsverket/i regionen.

Tiltak ifht. A:

- Arbeide for etablering av hurtigbåtforbindelse til Salangsverket
- Arbeid/innsalg i forhold til godstransportører med sikte på bruk av kai/mellomlagring av gods
- ”Overvåking” i forhold til prosesser knyttet til utvikling av framtidige transportstrukturer og utviklingsperspektiver i Nordområdene, samt Salangsverkets mulige funksjoner mht. vei – båt – ev. bane.

Tiltak ifht. B:

- Gjennom samarbeid med SIVA Eiendom, SIVA Utvikling, Troms Fylkeskommune og eiendomsaktører videreføre arbeidet påbegynt i prosjekt ”Salangsverket Næringspark”. Dette med hensyn til markedsføring, eiendomsselskap og arbeid for nyetablering/knoppskyting
- Forsterke påbegynt samarbeid mellom FOU-miljø og eksisterende lokal produktutviklingskompetanse
- Iverksette arbeid med etablering av service/produksjonsvirksomhet basert på regionalt marked

3. Utvikling av Sjøvegan som tettsted og regionsenter

- A. Styrke arbeidet med etablering/utvikling av fellesarenaer som involverer KIFT- bedrifter, dermed framstå som senter for kompetanseintensiv forretningsmessig tjenesteytende (KIFT) næringer i Astafjordområdet.
- B. Fokusere på utvikling av offentlig virksomhet med nye/endrede regionale funksjoner basert på eksisterende kompetanse innen offentlig sektor. Innebærer økt samhandling med private aktører som muliggjør økt grad av kommersialisering innen nye tjenestoområder.

- C. Fokus på Sjøvegan som senter for privat handel og service i Astafjordområdet. Nødvendigjør felles satsing på markedsføring, service og fysisk "forskjønnning" i mindre skala.

Tiltak ifht. A:

- Gjennom kommunens eierskap i Midt i Norden AS bidra til utvikling av fellesarena knyttet til "Huset mot Havet"
- Initiere et tettere samarbeid innen nye områder mellom KIFT bedrifter i og utenfor Salangen
- Fokusere på utnyttelse av de muligheter Bredbåndsfylket Troms innebærer

Tiltak ifht. B:

- Videreføre arbeid med å identifisere mulige nye regionale funksjoner relatert til et eksisterende helse og omsorgsrelatert kompetanse innen ulike offentlige miljø i kommunen.
- Videreføre arbeidet i forhold til Sjøvegan og skoles framtidige rolle i samhandling med andre offentlige, private og frivillige aktører, som kan gi grunnlag for økt rekruttering av elever og utvikling av utdanningstilbud på skolen. Arbeidet må også ta for seg de muligheter skolens kompetanse og overføring av denne til private/andre aktører med næringsmessig effekt, kan gi.

Tiltak ifht. C:

- Følge opp og støtte oppunder igangsatte tiltak i samarbeid mellom næringsaktører, frivillige, kommune og andre med sikte på mindre forskjønnende trivselsmessige tiltak i Sjøvegan sentrum
- I samarbeid med handelsgruppa i Næringsforeninga bidra til kvalitetsutviklende tiltak og initiativ i forhold til mulige markedsføringsstrategier og fellestiltak innen dette området.
- Med bakgrunn i vedtatt reguleringsplan for Elvelund/strandpromenade, bidra til at en gjennom omregulering av området "Lundkrysset – U4", legger til rette for ønsket kvalitetsforbedring og positiv utvikling av sentrumsområdet. Salangen Kommune som planmyndighet må sikre et nødvendig fokus på dette.
- I samhandling med grunneiere i Sjøvegan sentrum bidra til endelig avslutning av sentrumsfylling mot sjø. De fysiske rammene for framtidig sentrumsutvikling vil da være lagt, og prosess i forhold til videre utvikling kan initieres.

4. Utvikling av reiselivsrelatert virksomhet

- A. Identifisere potensialet i uutnyttede reiseleivsressurser som kan kommersialiseres/realiseres, og bidra til en videreutvikling av dagens produktbredde og kvalitet.
- B. Regionalt samarbeid i forhold til markedsføring, merkevarebygging produktutvikling og kvalitetssikring.
- C. Gjennom offentlig og private tiltak innen andre områder, ta nødvendig hensyn i forhold til å støtte oppunder en positiv utvikling hos reiseleivsaktører.

Tiltak ifht. A:

- Bidra til at det tas initiativ i regi av/og i samarbeid med Troms Reiseliv AS med sikte på å gjøre det mulig å kommersialisere flere reiseleivsressurser
- Bidra til videreutvikling av Sagelvas grotter som en viktig del av det reiselivsmessige totalprodukt i Salangen/regionen.
- Bidra til positiv samhandling mellom ulike aktører for videreutvikling av Salangsvassdraget som viktig grunnlag for reiselivsmessig aktivitet.

Tiltak ifht. B:

- Bidra i forhold til realisering av fellestiltak og regionale tiltak, som eksempelvis "Det ville ekstra" og "Astafjordnettverket"
- Bidra til at det etableres et VG2 tilbud innen Reiseliv ved Sjøvegan vg skole

Tiltak ifht. C:

- Bidra til koordinering av initiativene på strekningen Statoil – Elvelund som sikrer et best mulig reiseleivsrelatert tilrettelegging av området.
- Bidra til at eksisterende og nye reiselivsaktørers interesser knyttet til skilting og øvrig tilrettelegging ivaretas, også i forhold til andre myndigheter og instanser enn kommunen.

Arbeidsmåte/oppfølgingsansvar:

Med bakgrunn i erfaringene fra første år i "planperioden", endrer en fra fire til en arbeidsgruppe knyttet opp mot arbeidet med oppfølging av strategiene under de respektive innsatsområdene i strategidokumentet. Videre har Næringsutvalget det overordnede ansvar

og Ordfører et oppfølgingsansvar ovenfor arbeidsgruppen og sekretariatet i det daglige. Sekretariatsansvaret ivaretas av NASA Salangen AS. Næringsutvalget avsetter økonomiske ressurser dekket over kommunalt utviklingsfond til oppfølging av hvert av de fire innsatsområde årlig. Dette for å sikre optimal framdrift i innledende og oppfølgende faser på de ulike tiltakene.

Generelt:

Det er viktig å understreke nødvendigheten av å se de ulike innsatsområdene og tiltak i sammenheng. Tiltakene på de ulike innsatsområdene vil neppe være fyllestgjørende, og nye tiltak som måtte komme opp under de ulike innsatsområdene er ikke utelukket selv om de ikke står beskrevet. Det vil med den bakgrunn være riktig å videreføre en årlig rullering av strategidokumentet, slik at det kontinuerlig oppdateres og fungerer som verktøy både for næringsarbeidet og retningsgivende for hvordan man prioriterer bruk av kommunale utviklingsmidler og jobber i forhold til eksterne samarbeidspartnere og finansieringskilder.

Det nettverk og den arena som eierskapet i Midt i Norden AS representerer, blir viktig å sette i en sterk sammenheng med næringsutviklingsarbeidet framover. Videre vil det være viktig for ett vellykket arbeid at en effektuerer mulighetene for i større grad å samordne det næringsrettede arbeidet som forutsettes ivaretatt av henholdsvis landbruksavdeling, NASA, Salangen AS og andre. Med bakgrunn i de regional erfaringer som er gjort i den senere tid vil det også være riktig å gjennomføre en prosess med ett tettere regionalt samarbeid i forhold til næringsutvikling som beskrevet i strategidokumentets innledning.

Vedtatt av kommunestyret 03.02.2006 i sak 0002/06.